

spisů, vyobrazení a děl hudebních. Toto povolení uděluje podle § 3 cit. zák. zem. úřad polit. a tímto úřadem může býti též odvoláno. Jak se v uvedeném paragrafu dále ustanovuje, smí se toto povolení udělit i toliko za okolností zvláštního zřetele zasluhujících a smí býti odňato toliko z důležitých důvodů. Kdo chová zmíněné přístroje bez úředního povolení, propadá trestu stanovenému v § 5 cit. zák. Tato ustanovení zák. č. 118/1912 ř. z. byla změněna zákonodárstvím popřevratovým jen potud, že vl. nař. z 18. prosince 1929 č. 186 Sb. byla působnost příslušející zem. úřadu (»povolení držení rozmnožovacího stroje«) přenesena na okr. úřady, resp. státně policejní úřady v oboru jich působnosti.

Z uvedených ustanovení je zřejmo, že lze beztrestně držeti rozmnožovací přístroje, o které jde, jen tehdy, když k tomu bylo dáno okresním resp. státně policejním úřadem povolení. Zákon nemá ustanovení o tom, za kterých podmínek úřad takové povolení udělit musí, nýbrž ponechává rozhodnutí o tom volné úvaze zmíněného orgánu státní správy. Z toho je zřejmo, že nikdo nemá právního nároku, aby mu bylo uděleno povolení k držení rozmnožovacího stroje podle §§ 2 a 3 zák. č. 118/1912 ř. z. Za tohoto stavu práva nemůže strana důvodně tvrditi, že nař. rozhodnutí ji zkrátilo na jejích právech subjektivních.

V zákoně není předepsáno, aby úřad předpoklady své volné úvahy zjišťoval určitým způsobem, je proto věcí úřadu, aby posoudil, které okolnosti a poměry jsou pro rozhodnutí směrodatné. Poněvadž pak ani v zák. č. 118/1912 ř. z. ani jinde v právním řádě není nařízeno (výslovně nebo konkludentně), aby úřad zjišťoval předpoklady své volné úvahy za účasti strany žádající o povolení k držení rozmnožovacího přístroje podle cit. ustanovení zákonného, nemohlo se nař. rozhodnutí dotknouti subj. práv st-lky ani tím, že snad úřad nezjišťoval předpoklady své volné úvahy způsobem, jak ve správním řízení navrhovala.

Č. 12.051.

Vojenské věci: Definice válečného úkonu podle zák. čl. LXVIII:1912.

(Nález ze dne 1. října 1935 č. 17.892/35.)

V ě c: Vojtěch Sz. v Š. proti ministerské komisi pro válečné úkony o náhradu za válečné úkony.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Podáním z 18. července 1919 přihlásil st-l nárok na náhradu škody, kterou mu čsl. vojsko způsobilo tím, že mu odebralo různé předměty, jako šatstvo, prádlo, nářadí a víno.

O věci jednala nejprve intendance zem. voj. velitelství v Bratislavě, načež bylo zahájeno řízení podle zák. o vál. úkonech. V tomto řízení konala se obecní komise dne 20. dubna 1932 a uvedl při ní st-l, že v červnu roku 1919 čsl. vojsko násilně v noci vniklo do místností vedlejších hospodářských budov a do sklepa církevního velkostatku v B. a odneslo z místností a ze sklepa různé věci, jež naložilo na vůz a odvezlo. Druhý den časně z rána zjistil st-l, který byl správcem onoho velkostatku, že

v místnostech scházejí věci, které byly jeho majetkem. Dovolav se svědků Štefana K., Jana K. a Jana O., uvedl st-l ještě, že v B. bylo střídavě několikrát čsl. i bolševické vojsko po dobu asi jednoho měsíce. Bolševické vojsko způsobilo též st-li škodu a je zároveň přihlášena v přihlášce válečných úkonů.

Po výslechu svědků st-lem uvedených a po projednání v zem. komisi rozhodla min. komise pro válečné úkony nař. rozhodnutím, že st-lovu přihlášku o náhradu škody podle zák. čl. LXVIII:1912 zamítá z těchto důvodů: Podle údajů st-lových přepadla jedné červnové noci roku 1919 (přesně den neuveden) tlupa čsl. vojska budovu církevního velkostatku v B., násilně vnikla do místností a pivnice a odnesla různé věci, mezi nimi i ony, jež jsou uvedeny v st-lově přihlášce jako jeho majetek. Šetřením provedeným u vojenských útvarů, které v kritické době byly v B. a okolí dislokovány, bylo zjištěno, že zásobovací služba dobře fungovala, rekvisice byly zakázány a na vše, co vojsko potřebovalo, byly vydány stvrzenky. Dále bylo zjištěno, že v B. bylo několikrát také vojsko bolševické. Jak st-l sám uvádí a jak uvádějí jím vedení svědkové, přepadlo vojsko budovu a pivnici, věci násilím se zmocnilo a je odneslo; stalo se to v noci. Řádnou rekvisici podle zák. o vál. úkonech žádný ze svědků nepotvrdil. Na základě těchto zjištěných okolností a provedeného šetření, dále vzhledem ke způsobu a době odnětí věcí v přihlášce uvedených vzala min. komise pro vál. úkony za prokázáno, že v daném případě nešlo o vál. úkon podle § 1 zák. čl. LXVIII:1912, nýbrž o válečnou škodu, způsobenou násilnými a svévolnými činy jednotlivců, za které stát neručí a není povinen náhradou.

Stížnost na toto rozhodnutí uplatňuje, že žal. úřad nesprávně odůvodňuje své rozhodnutí tím, že bylo zjištěno, že škodu způsobili jednotlivci, nikoli vojsko. Svědky bylo dokázáno, že škodu způsobili jen čsl. vojáci a nikoli i bolševické vojsko maďarské. St-l též dokázal, že vojsko mu dalo potvrzenku a hovořilo, že st-l obdrží náhradu. Jde tedy o škodu způsobenou vál. úkony, jednak rekvisicí, jednak stravováním vojska, které tam mělo bitevní čaru a zásobovalo se věcmi, jež odebralo občanům a mezi nimiž byly i věci st-lovy. Má proto st-l nárok na náhradu podle zák. o vál. úkonech.

Nss nemohl stížnost uznati důvodnou.

Jak patrně z podaného obsahu, vychází stížnost z názoru, že za válečný úkon, za nějž přísluší náhrada podle zák. čl. LXVIII:1912, jest považovati každé plnění, které se stalo vojenským částem, zejména jestliže předmětů, které byly poskytnuty, vojsko skutečně užívalo nebo je spotřebovalo. V tom jest však stížnost na omylu.

V § 1 zák. o vál. úkonech LXVIII:1912 jest stanoveno, že v době mobilisace, jakož i při doplnění na válečný stav mohou jak pro účely mobilisovaných (na válečný stav doplněných) . . . částí ozbrojené moci, tak i pro bezpečnostní opatření, nutná v zájmu vedení války, býti požadovány v tomto zákoně určené vál. úkony. V § 3 téhož zák. jest pak určeno, že za vál. úkon, pokud tento zákon nestanoví výslovně opaku, přísluší přiměřená náhrada, o níž má podle § 33 rozhodovati, nebylo-li mezi stranami dosaženo dohody, zvláštní min. komise.

Z uvedeného znění § 1 jest patrné, že nikoli každé poskytnutí nějakého úkonu vojenským částem, i když jeho obsahem jest plnění, o němž jsou obsaženy předpisy v dalších ustanoveních cit. zák., tedy úkony v tomto zák. určené, jest vál. úkonem ve smyslu tohoto zák., za nějž přísluší náhrada podle tohoto zák., nýbrž jen takový úkon v cit. zákoně materiálně určený, jenž byl požadován a poskytnut pro účely částí ozbrojené moci nebo pro bezpečnostní opatření, nutná v zájmu vedení války. Nelze tedy za kriteria, jimiž jest vyčerpán obsah pojmu vál. úkonu ve smyslu cit. zák., za nějž přísluší náhrada podle tohoto zák., považovati jen skutečnosti, že bylo za války plněno vojenským částem a že předmětů, jež byly poskytnuty, vojsko skutečně užívalo nebo je spotřebovalo, nýbrž je ještě třeba, aby obsah plnění sloužil účelům částí ozbrojené moci, aby tedy obsah plnění byl požadován k tomu cíli, aby zabezpečil účely, jimž části ozbrojené moci měly sloužiti. Požadování úkonů, jež nebyly vyžádány k tomuto cíli, není pak požadováním úkonů válečných, za něž přísluší náhrada podle zák. o vál. úkonech, nýbrž požadováním jinakým, svémocným, za nějž osoba úkony ony poskytující, neplníc úkonů válečných ve smyslu cit. zák. čl. LXVIII:1912, nebude moci požadovati na vojenské správě náhrady podle zákona o vál. úkonech a v řízení předepsaném podle tohoto zák.

Uvádí-li proto stížnost jen, že bylo za války plněno vojenským částem a že předmětů, jež byly poskytnuty, vojsko skutečně užívalo nebo je spotřebovalo a vydalo na ně stvrzenky, nedovozujíc nikterak, že plnění to bylo požadováno k tomu cíli, aby zabezpečilo účely, jimž části ozbrojené moci měly sloužiti, nemůže míti proti nař. rozhodnutí úspěchu.

Č. 12.052.

Pozemková reforma (Podk. Rus): * Ustanovení § 10 zák. č. 43/1930 Sb., že úmluvy o pastvě, pokud odporují tomuto zákonu, jsou neplatné, nevztahuje se na dohody o poplatcích za užívání (§ 7 odst. 1 cit. zák.).

(Nález ze dne 1. října 1935 č. 18.386/35.)

V ě c: Obec V. proti okresnímu úřadu v Berehově o pastevní poplatky.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Okr. úřad v Berehově přiznal výměrem z 20. května 1930 Valentinovi F. a soudruhům z Č. právo společné pastvy na půdě ležící v obvodě obce Č., patřící st-lce, obci V.

V prosinci 1932 vydal starosta obce Č. výměr (bez data), v němž uvedl, že na základě zjištění, že poplatky za užívání pastviny té nebyly stanoveny ve smyslu odst. 1 § 7 zák. z 27. března 1930 č. 43 Sb. dohodou, ustanovuje výši poplatků pastevních podle § 9 zák. č. 43/1930 Sb. Poplatky za výpas dobytka, druhem a počtem ve výměru blíže uvedeného, jenž jest majetkem uživatelů pastvin z obce Č., na pastvině ve výměře 107 kat. jiter (142 m. j.) určen byl ve smyslu odst. 3 § 7 cit. zák. v nejvýše stanovené míře 15 Kč za 1 kat. jitro, v celkové výši 1.605 Kč.